HOŘKÝ ROMÁN

Román z moravského života
od KARLA LOJERA.

Hlučným smíchem otřásla se celá hospoda. Ale pak už nechali politiky, obrátili se k jiným předmětům, hovořilo se o počasí, o vědeckých záhadách, a professor Dombrava osamělen, pokusil se docela o jakousi učenou přednášku. Rozhovořil se o své zamilované myšlénce, že všechen osobitý ráz naší lidové kultury, našich písní, pověstí, zvyků, vytvořil se v době baroka v 18. století, neboť co bylo dříve, to zhynulo nebo zapomenuto bylo dojista úplně v bouřích třicetileté války, v bídě a morových letech po ní. Ukázal pánům, že něco zná a ví. A páni naslouchali, mžourajíce očima nad svými sklenicemi.

Emil mu stiskl pravici. "Obdivuji se vám!" řekl — a za chvíli šeptem dodal: "Ale také já něco umím. Umím vyvolávat duše!"

"Exkamotér?" podivil se professor s úsměvem.

"Ne — uvidíte. Nevyvolávám duchy, nýbrž duše, které se ukrývají pod maskami lidských tváří. Baví mne pod vážnou maskou ctihodného šedivého pána odkrýt uličnického fanna nebo — Ale sám uvidíte, jen dobře se dívejte!" Usmál se.

"A vaše kouzlo?" ptal se zvědavý professor.

Emil velikým drahým prstenem zaklepal nedbale na sklenku — a již přinášeli sklepníci láhve v ledu. Toho se professor opravdu polekal, vyskočil, pot vyvstal mu na čele, kvapně vylovil ze dna spuchřelé tobolky drobné peníze, aby svůj účet zaplatil, chtěl se vytratit, bál se útraty. Emil mu porozuměl, s úsměvem přitiskl jej zpět na stoličí. "Obec platí!" smál se šeptem. "Ale mne omluvte, odejdu. Nechci vyrušovat společnost, proto se nepozorovaně vytratím."

Professor ustrnul. "A proč?"

Emil sklonil se k němu, pohrdavým pohledem přivřených očí přeletěl celou společnost. "Protiví se mi," řekl, "jak ti tu pijí šampaňské. Nejprve zaplaví žaludek čtyřmi pěti půllitry piva a pak do sebe lijí drahocenný nápoj — fi! Nemohu se dívat na to!" Obratně otevřel první láhev — vybuchla. Nalil professorovi, nalil panu Vrbovi, který nedočkavě nastavoval svůj pohár. (Pan Vrba porušil si přinést kaviáru, docela nedbale vymačkával naň citron, bylo vidět, jak v posledním čase vybrousil se v pravého gentlemana. S jakou jistotou se pohyboval, jak blahosklonně naslouchal pánům v pravo i v levo! Ale z vrozené šetrnosti vymačkal citron do poslední kapky.)

Když se objevily láhve, vše se odmlčelo, jen agrárník Odřimez, zarudlý rozčilením v hádce s hubeným školním ředitelem, nemohl jazyk zadržet: "Co vaše moderní škola? Třicet let působí, a podívejte se na výsledky — mezi mládeží i odrostlými zmuravnělost, surovost vždy větší. Co jste dokázali? Cpete do dětských hlav všelijaké vědomosti — jací pavouci žijí v Australii, co je to Kilimandžáro, a nedovede děti udržet na uzdě, nanášit je slušnosti, dobrým mravům, jako to dovedli staří kantoři, dokud ještě z učitelů se nestali byrokrati, kteří tolik a tolik učiva za rok musí vetlouci do dětských hlav —"

"Ticho! Ticho!" rozhořčeně ozvaly se hlasy.

Hubený ředitel se škodolibým úsměškem roztáhl všechny prsty, nakrčil ramena. "Blahoslavení," řekl šibalsky.

Agrárník musil však domluvit: "Ptám se, proč má můj pasák vědět, co je to takové Kilimandžáro?"

Víno šumělo, sklenky zvonily, Emil odhodil prázdnou láhev přímo tučnému hostinskému se sumcovitými vousisky a vodnatýma očima — zachytil ji s namáháním. Pánům se to zalíbilo, cosi kavalírského v tom bylo, házeli pak vyprázdněné láhve a sklenky z daleka hostinskému, smějíce se, jak neobratně tlustými, tuleňovitýma rukama je chytá, skákaje na krátkých nožičkách a odfukuje. A šumivé šampaňské rozlévalo se po stole.

Když professor vypil první sklenku, zamotal se s ním nějak svět, v mlze všechno kolem utonulo, z ní jen chvílemi vynořovaly se hlavy ostatních. Ani nepozoroval, kdy se Emil vytratil. V jedné chvíli zdálo se mu, že na druhém konci stolu strhla se bádka i rvačka, ale opět vyznělo všechno v přátelskou harmonii, v cinkání skleniček. A druhého dne starý pán nepamatoval se více, nežli jak agrárník důvěrně mu dokazoval, že volčanost bude záhubou lidstva, neboť kdo čichne ke škole, nechce už do sprosté práce polní, všechno jen touží po lehkém životě ve městě, nebude dělníků, aby pole obdělávali, půda bude ležet ladem. Snad nám na nějaký čas vypomohou Slováci a po nich činšti kuli, ale až i těch se zmocní vzdělání, pak — A ještě neurčitě vzpomínal, jak pan berní prohlásil, že je přívržencem komunismu, a jak švihácký adjunkt z cukrovaru položil jemu, professorovi, unavenou hlavu na rameno a, cosi šeptaje a paní professorové, usnul. Ale vše ostatní zmizelo v mlhách — jen hlava starého pána bolela. A ruce, jak mu je agrárník tiskl.

Emil brzo, nepozorován, odešel domů. V uličích bylo pusto a ticho, zářil plný měsíc. Krásná letní noc uspala všechen život, málokde ještě v oknech svítilo se, zřídka ozvaly se kroky. Emil šel lehce, pohvizdoval, lahodil mu chladivý dech noci, byl rád, že je sám, už jej omrzela společnost vtíravých přátel, kteří vždy se k němu lepili. Z opatrnosti vyhnul se z daleka každému pozdnímu chodci, kterého měl potkat. Čert jim věř! Neboť uznával, že má už přespříliš všelikých přátel, kteří teskali jeho vtipům a pili jeho víno. Chtěl míti dnes klidnou noc! Jenom němý jeho vlastní stín ho provázel měsíční nocí — i ten by rád odkopl, kdyby mohl. Chtěl býti sám.

Otevřel zadní dvířka do zahrady, vůně rezed zavála mu vstříc, kouzelné světlo chvělo se v haluzích stromů. Sotva učinil několik kroků, překvapen div nevykřikl. Na hraniční nevysoké zdi v plném svitu měsíce stála dívka — bázlivě třepetajíce roztaženýma rukama, pokoušela se pokročit po kamenech. Poznal Bertičku. "Náměsíčnice!" kmitlo mu hlavou, ale usmál se. Skočil ke zdi. "Bertičko!" zašeptal. Seskočila na druhou stranu, než ji mohl zachytiti. Ohlédla se, jakoby chtěla prchnouti — ale zůstala stát, vzdorovitě pohodlíc hlavičkou. Ne, myslila si, neuteče — ať! Co se jí může státi! Jiná by také neutekla. A kamenná zeď je tu mezi ní a Emilem. Hleděla uléky do země, čekala, co on promluví. Nahnul se k ní přes zeď. "Bertičko!" šeptal, "bojím se, abych vás nepoplašil — neuteče mi opět?" Mlčela. Cítila mrazení po těle, očí nezvedla. "Kdybych byl tušil, byl bych seskal, až byste byla seskočila do naší zahrádky. Viďte, Bertičko, že jsem uhodl: Chtěla jste se podívat do mého pavilonu?"

Neolpověděla, styděla se, že ji tu překvapil — opravdu, nemohouc dnes nijak usnout, vešla do zahrady, a zachtělo se jí jako dítěti, teď, kdy nikde živé duše nebdí, přelézt nevysokou zeď a při světle měsíčním podívat se do záhadného toho pavilonku. Co si Emil o ní pomyslí? Ale ať! Nějaký trpký vzdor se jí zmocnil, neuteče jako bláhová, snad by toho zase litovala jako ouhdy. Co se s ní může stát? Zase pocítila lehké mrazení. "Pojďte, přenesu vás, chcete-li!" slyšela úlisný šepot. Emil vztáhl ruce, ale nedosáhl k ní. Vyhoupl se na zeď. V tom ji přemohla úzkost. "Ne!" vykřikla. "Zůstaňte tam!" Ovšem že neuposlechl, již jí stál po boku, cítila, jak ji objaly vášnivé dvě ruce. Zamhouřila oči, zavzlykla: "Nechte mne!"

"Pojďte se mnou — do mého pavilonku!" šeptal jí. Lehounko, lehounko ji zvedl v náručí, bylo to tak příjemné, sladká závrať se o ni pokoušela. Bože! Cítila jeho rty na své tváři, hebounké vousky ji zalechtaly. Zamžikala očima — co teď? Polekala se Emilova pohledu, hleděl na ni rozžhavenýma očima jako vlk na bílou ovečku.

"Pojďte!" řekl, a znělo to už nějak vítězsky.

Najednou se jí zmocnila hrůza, že až dech se v ní zatajil, srdíčko přestávalo bít. Vymkla se Emilovi z rukou, uskočila. Patrně byl překvapen, neočekal odporu, nerozběhl se za ní. A ona sama stanula, obrátila se k němu celá udýchaná, uzardělá, chvějíc se úzkostí, a přitom zvědavost hleděla jí z očí: Co teď Emil počne? A co by se s ní bylo stalo, kdyby neutekla?

Emil se usmíval: "Proč utíkáte?"

"Bojím se!" šeptla v odpověď.

"Čeho? Jsme tu sami!" Ano, té samoty se právě ona bála! — "Či věříte, že bych vám chtěl ublížit?" Pokročil k ní, vztáhnuv ruce, a ona ustupovala krok za krokem před ním. Příliš vystoupili už ze stínu stromů. Emilovi nezlálo se radou dále pokračovat, zastavil se. "Vidím, nedůvěřujete mi!" řekl. "Nechci vás poplašit. Jděte, moje děťátko zlaté, dobrou noc vám přeji! Řekněte však, kdy mne navštívíte v mém pavilonku? Mám tam obrazy, knihy, piano — Přijďte! Bojíte se samoty? Přijďte zítra večer, bude u mne veselá společnost, dobří známí, přijďte! Aspoň na okamžik —!"

Bertička stála ve světle měsíčním nehnutě jako socha, nechvěla se už, viděla, že je v bezpečí. Emil nemohl ji více dosáhnouti, ustupoval do stínu — ale v její hlavičce vrtala myšlénka: Co by se bylo stalo, kdyby mu neutekla? Skoro litovala. Jiná by jistě neutekla!

Ani nepozorovala, kdy Emil odešel. Najednou bylo jí smutno a teskno, když viděla, že je tu sama mezi květy. Sáhla si na tvář, pálilo ji tam ještě Emilovo políbení, cítila lehtání hebkých vousků — žár nějaký rozléval se jí od tváří po celém těle, všechny nervy se rozechvěly, — přitiskla ručky na ňadra a tichounce jako myška ze zahrady proklouzla do svého pokojíku. Ulehla do postýlky, až po hlavu zakryla se bílými peřinami, ale usnout nemohla, se strany na stranu se převalovala, rozmýšlela, co by se s ní asi stalo, kdyby byla neutekla?

Emil spal klidně do bílého dne. Po snídani otec, starý Josek (byl dnes v dobrém rozmaru, kouřil trabuko, které dostal od pana purkmistra) s úsměvem podotkl: "Slyšel jsem tě chválit — lidi vynášejí tvou štědrost, dáváš prý almužny, knížecky za všechno platíš — nechoď se za popularitou!" pohrozil prstem synovi. "Bojím se lidu, který dnes v nadšení oslavuje Palackého či Havlíčka a zítra nosí se stejným nadšením na ramenou kteréhokoliv šarlatána — —"

"Nemáš ještě jeden doutník, tatínku!" smál se Emil. "Neboj se, nerad se dávám nosit na ramenou!"

Ale i k tomu došlo, i na ramenou jej nosili jednou po veliké pitce. Byly tehdy veselé časy v Komárově, ještě dnes mnohý na ně vzpomíná. Nikdo nikdy se neptal, kdo platí, jenom soused Odřimez ve své selské pýše hodil někdy na stůl bankovku, ostatní jakoby neviděli a velpopansky srkali šumivé víno. Všady po stopách Emilových táhli jeho známí, zastavil-li se, stanuli také, usedli-li, kolem něho seseděli se honem jako hladoví vlci, čekajíce, co jim hodí. Nikdo je nezval, šli po čichu, věrní přátelé. Zůstal-li Emil doma, unaven a omrzelý, přecházeli jakoby náhodou pod jeho okny, mžikajíce po nich očima. A nedosti na tom, že vplížili se sami všude, kde cítili z dálky cosi pro mlsný jazyk, pomalu navykli brát sebou i své ženy. Emila zvali za to do nejvznešenějších rodin, zvali ho na svatby, za kmotra na křtiny. Neboť jeho dárky byly nejvkusnější a nejdražší. A náš Emil houpal v náručí před oltářem komárovská novorozeňátka, a úšklebek jeho na jeho tváři stával se zlým, pekelně jízlivým.

Jednoho dne dokonce dvojčata dali mu nést — ach, to už Emilovi přece jen bylo přes příliš! Když těm maličkým pod peřinky zastrčil bohatý dárek, vyběhl z kostela, nikým nedal se zadržet, cítil, že jakýsi záchvat zuřivosti se ho náhle zmocňuje. Křečovitým smíchem, který s těží potlačil, zkřivily jeho rty, chtěl by se dosyta vysmáti, aby se mu ulevilo. Vzpomněl si na sestru Kmilii, ta by mu porozuměla, smála by se s ním. Ale paní doktorová nebyla doma, odejela ráno do Prahy. "Příliš často jezdí do Prahy, je to až nápadné, musím sestru na to upozornit," myslil si hodný bratříček. Zašel ke staré paní Kalvodové — v té domácnosti klidně, proniklé vůní rosedy, doufal, že se uklidní. Kdykoliv tam vešel, cítil zvláštní dech nezkažené prostoty, jakoby stará paní ze svých rodných hor přinesla svůdný les a luk. I to bezounké dítě, Boženka, bylo jako kytička vřesu.

Opravdu, uklidnil se u nich, bylo mu tak příjemno sedět v koutku na nízké stoličce, naslouchat kanárčinu zpěvu, vypravování staré matičky a Boženčinu rozkošnému smíchu. Děvčátko hledělo naň upřímnýma očima, červenalo se, zahleděl-li se déle do růžových tvářiček a na sladké rtíky pohledem labužníka. Šedivá maminka hovořila o synu doktorovi — je zasypán prací, všemu chce stačit, nepřeje si oddechu. Tak se jí, mamince, zdá, že jej ta práce přemáhá, že chřadne, třeba na sobě nedal ničeho znát. O náladou paní slavíčkem nezavadila — Emil dobře si povšiml.

"Nikdy Boženka takový nebývval!" řekla s povzdechem. "Najednou jakoby se na peníze ulakomil, a pro koho? Sám ničeho nevužije! Nikdy ničeho neužil — už od malička!" staré paní oči zvlhly.

"Chtěla bych mít hodně peněz, chtěla bych býti bohatou!" zatoužila ve smíchu Boženka.

"Krása je bohatství!" šeptal jí Emil.

Zakroutila hlavou: "Uvadne!"

"Proto je bláhový, kdo neumí svého bohatství užít!" smál se jí v samotné ouško.

Ne, o tomhle nepřemýšlela — rozesmála se jako děcko. Když se maminka obrátila jinam, podařilo se mu lapit Boženčinu ručku a políbit konečky prstů. Vida, čtyřeráka! červenala se a při tom smála se přivřenýma očima! Líbilo se jí, za zády matčinými laškovat, věřila, že je to taková dětská hra jako na schovávačku, sama mu po druhé ruku nastavila. Políbil ji na dlaň — jak to zalechtalo, chichichi! Taková nezkušená děvčátka jsou krotká jako laňky, které nikdy ještě lovce neviděly, neprchají před nebezpečím, dají se hladit, nepomyslí, že by jim někdo zlý mohl ublížit. A jak by mohl býti Emil zlý, takový veselý, hezký —! Žertem Boženku zval, aby přišla k němu do zahrady, řekl jí, kudy má jít, jak na zahradní dvířka zaklepat.

Pokračování.

Bolí vás hlava?

Víte velmi dobře, trápí-li vás častě bolení hlavy, že jste mrzutí a že vás všecko bolí. Nic vás netěší, vše zdá se vám býti v cestě. Proto kdykoli budete trápeni bolením hlavy, ať již z té neb oné příčiny, netrpte to déle. Vezměte jeden Severův Prášek proti bolení hlavy a neuralgii. Prášky ty jsou velice účinné a bezpečné. Zcela neškodné. Výsledky jejich jsou jisté a víme, že vám získají úlevu. 12 prášků v krabičce za 25 centů. Na prodej v lékárnách. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

James C. Kinsler,
..PRÁVNÍK..
692-694 Brandeis Bldg., Omaha.
Tel. Douglas 3744. 32tf

Mayer Leading Lady

Nemůžete nikdy doufati, že koupíte upravnější, nebo trvanlivější obuv než "Leading Lady," je nejvíce moderní ve svém vzhledu a jedno na nohu dokonale hodí od počátku. Mimo to, že jest moderního tvaru a pohodlí jest obuv

Leading Lady

trvanlivější než většina obuvi. Je tak dobře upravována, že vydrží dvakráte tak dlouho, jako průměrná obuv a podrží svůj tvar až do posledního okamžiku.

Proč kupovati horší obuv, když za tytéž peníze můžete dostati "Leading Lady"? Váš obchodník vám ji zaručuje. Nechť píše nám.

Hledejte Mayer obchodní známku na podešvi.

ZDARMA. Pošlete jméno obchodníka, který nemá na skladě "Leading Lady" obuv, poslemu vám zdarma pěknou kapesní knížku Martha Washington Comfort Shoe. Vyšlou Cukrovinky obuv a speciální Martha Washington obuvi.

F. MAYER, BOOT & SHOE CO.
MILWAUKEE, WISCONSIN.

Hotel Praha

otevřen pod novým řízením.

Josef Vaško, majitel.

Roh 13. a William ul., Omaha, Neb.

Vše nové od spodu až nahoru. Nové postele! Nové prádlo na postelích! Nové kuchyňské zařízení. Vše první třídy. Výtečná česká kuchyně. Vzorná obsluha.

Hostinec opatřen jest zásobami výtečných likérů a vín. — Nejlepší doutníky. Výborný Storzův ležák stále na čepu! 27-tf

Dobré pivo jest lék

Plzeňské pivo v láhvích

z pivovaru

FREMONT BRW'G CO.

FREMONT, NEB.

Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta lihu a proto jest všeobecně oblíbené a odporučené lékaři. Pakli se chcete posilnit, objednejte si je! 4r

Václav Kozák,
vlastní čistě zařízený
řeznický a uzenářský závod
919 Bancroft ulice, Omaha.

Zásoby čerstvého masa, jakož i všeliké výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zajisté, že podruhé přijdete zase. VÁC. KOZÁK, 919 Bancroft ulice. 20tf

FRANK YUN
vlastní čistě a hojně zásobený
řeznický a uzenářský obchod
v čís. 2206 již. 16. ul., Omaha.

Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Veškeré výrobky uzenářské těší se té nejlepší pověsti. Objednávky možno učiniti telefonem. Douglas 3422.

Lee-Glass-Andreesen Hardware Co.
prodává ve velkém

Tlačené, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Cínovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ostnatý drát, hřebíky, nožířské zboží, bicykly, střelné zbraně, náboje a sportovné zboží všeho druhu.

9th and Harney Str. Omaha, Nebr.

ZDARMA! — ÚPLNĚ — ZDARMA!

Zlacené hodinky s nejlepším strojkem a řetízek, jedny každému zákazníku.

V snaze rozhlásiti náš vybraný importovaný tabák, rádi rozdáme **tento měsíc pouze** jedny zlacené hodinky s nejlepším strojkem a řetízek s každým výběrem výborného tabáku v ceně $8.00.

Vše, co od vás požadujeme je, byste nás odporučil svým přátelům, ukázal, po případě rozdal mezi ně něco tohoto výborného tabáku, ježto přejeme si, aby každý jej zkusil a poznal, že můžeme prodávati importovaný tabák levněji, než kdokoliv jiný.

Chcete-li získati tyto hodinky s řetízkem, pošlete nám pouze $3.00 ku krytí výloh, a my vám ihned pošleme výběr tabáku pro cigarety a pro dýmku v ceně $8.00 a tyto krásné hodinky a řetízek budou vám sloužiti po celý váš život. Rozumí se samo sebou, že musíte ukázati a rozdati něco tohoto tabáku mezi vaše přátele, tak aby oni věděli, že my jsme levnější, než jiní importéři, ježto my věříme v menší zisk, ale veliký obchodní obrat.

Nyní jest to pro vás vhodná příležitost, již podobná sotva kdy se vám naskytne, za velmi nízkou cenu získati výběr dobrého importovaného tabáku, k čemuž nádavkem obdržíte úplně zdarma krásné zaručené zlacené hodinky a řetízek za pouhé odporučení tohoto tabáku svým přátelům a známým.

Naše nabídka, vztahuje se na každého. Kdybyste z jakékoliv příčiny nebyli uspokojeni, vrátíme vám ony $3.00, tak abyste ničeho neriskovali.

Můžete zdarma získati hodinky a proto nezameškejte tuto příležitost. Pište nám dnes a pošlete $3.00 money orderem, nebo registrovaným dopisem na: 29k4

STANDARD TOBACCO CO., DEPT. 309, 10. Union Square, NEW YORK, N. Y.